

УДК 372 (427) 811

DOI:10.5281/zenodo.11918819

І.В. Царьова, д-р філ. наук, проф. (ДДУВС, Дніпро)

ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ

Гармонізація законодавства України з правом ЄС у сфері регулювання діяльності компаній є важливим кроком для інтеграції України в європейське співтовариство. Разом із здобуттям незалежності Україна обрала стратегічним орієнтиром створення національної державної правової системи європейські правові стандарти та впевнено стала на шлях розширення зв'язків з ЄС. Першим важливим кроком на шляху до залучення нашої держави до європейського правового поля стало підписання Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їхніми державами-членами від 14 червня 1994 р., ратифікованої Законом України No 237/94-ВР від 10.11.1994 р. [1]. У сфері фінансових послуг постановою передбачено заходи направлені на гармонізацію національного законодавства України із актами законодавства ЄС, які предметно включають в себе виконання положень 40 директив Європейського Союзу та 7 Регламентів ЄС. Відповідно до наведеної постанови Кабінету Міністрів України, Рішенням Правління Національного банку України затверджено План заходів Національного банку України з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [2].

Приведення українських нормативно-правових актів відповідно до європейських стандартів і вимог, що дозволить українським компаніям працювати на європейському ринку та забезпечить їхню конкурентоспроможність [3]. Цей процес вимагає великих зусиль і часу, але вкладається в розвиток країни та зміцнення її позицій на міжнародній арені. Завданням гармонізації права компаній у межах Європейського Союзу було забезпечення свободи створення компаній, їх переміщення, перетворення, забезпечення захисту прав акціонерів, третіх осіб, кредиторів. Становлення права компаній в Європейському Союзі почалося ще з кінця 60-х років і триває до сьогодні. Так, однією з останніх директив було прийнято директиву про права акціонерів. Гармонізація права компаній у межах Європейського Союзу є важливим завданням, що передбачає уніфікацію законодавства щодо діяльності компаній у країнах ЄС. Це сприяє створенню сприятливого середовища для бізнесу та забезпечує прозорість і консистентність у регулюванні.

Гармонізація права компаній також сприяє співробітництву між країнами ЄС та забезпечує рівноправ'я для учасників ринку.

Висловлення думки зовнішнього аудитора щодо якості фінансової звітності банківських структур, які одночасно виступають і своєрідним критерієм професійного судження. Безперечно, після аудиту банк володіє інформацією, яка міститься у фінансовій звітності, яку можна використовувати в системі ділового обороту як один з інструментів, що забезпечують залучення фінансових ресурсів, визначення конкретного бізнес-рішення.

Певний вплив на якість фінансової інформації мають джерела фінансування компаній і фірм. Тривалий час вважали, що якщо фінансування компаній здійснюється через фондові біржі, де центральним моментом є продаж акцій усім охочим, то якість інформації, яку публікують, буде вищою, ніж у разі фінансування, що здійснюється за приватними договірними угодами. В останньому випадку особа, яка надає фінансові ресурси, може отримати необхідну їй інформацію в рамках самої угоди. У межах Європейського співтовариства на основі директив було зроблено спробу узгодження діяльності фондових бірж, що сприяє гармонізації систем обліку. Різні джерела фінансування також можуть вимагати різний ступінь деталізації інформації, що публікується. При цьому вважається, що наявність значної частки державних або частково контрольованих державою підприємств призводить до істотного посилення вимог до бухгалтерської інформації. Отже, джерела фінансування компаній і фірм мають великий вплив на якість фінансової інформації. Наприклад, якщо компанія отримує фінансування від банків, то інформація про її фінансовий стан може бути більш консервативною, оскільки банки можуть вимагати додаткових гарантій. З іншого боку, якщо компанія отримує фінансування від венчурних капіталістів, то її фінансова звітність може бути більш агресивною, оскільки венчурні капіталісти часто шукають високий рівень прибутковості.

Істотне значення в оцінці якості первинних документів [4] займають питання забезпечення інформаційності повідомлень. Бухгалтер повинен вирішити дилему: чи обліковувати факти господарського життя в їхньому електронному вигляді, чи за допомогою документів давати їхнє інформаційне відображення. У першому випадку документи розглядаються як такі, що повністю відображають реальну дійсність (так звана натуралістична концепція), а в другому випадку йдеться про часткову адекватність, оскільки практично неможливо точно визначити зношеність устаткування, природний убуток товарів, правильно оцінити продажну вартість

товарів. Часткова адекватність первинних бухгалтерських документів поділяється більшістю представників сучасної західної облікової думки і низкою великих російських учених, які вважають, що документи не стільки точно відображають факти господарського життя, скільки правову основу. Економічний же зміст фактів господарського життя має на увазі, що документи виступають у якості носіїв інформації, необхідних для прийняття управлінських рішень.

У реальному житті економічні відносини мають форму юридичних, а це призводить до того, що економічні передбачають наявність різних категорій для різних цінностей. Досить сказати, що товар розглядають з точки зору вартості, продажної, виробничої, купівельної цін, а також і собівартості. Одночасно дати облікову інтерпретацію можна тільки за умови введення в сукупність використовуваних рахунків поряд з основними ще й регульованих рахунків, що одразу ж призводить до появи спотворених чинників, що виражаються в появі штучних оборотів.

Сьогодні можна констатувати, що владою створено всі передумови гармонізації законодавства України та ЄС і запроваджено таку систему в механізмі правотворчості в Україні, яка забезпечуватиме розробку та прийняття всіх нормативно-правових актів відповідно до стандартів права ЄС [3]. Разом з тим Україна, на жаль, дотепер знаходиться ще далеко від європейських стандартів правової регламентації в багатьох сферах відносин.

Інформаційні джерела

1. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами: ратифікована Законом України від 10.11.1994 № 237/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 46. Ст. 214.
2. Рішення Правління Національного банку України від 11 вересня 2018 року №603-рш «Про затвердження Плану заходів Національного банку України з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом»
3. Царьова І. В. Сучасний український юридичний текст: лексико-дериваційна структура. Дніпро: ЛІРА, 2020. 446 с.
4. Царьова І. В. Юридичне документознавство: навчальний посібник. Дніпро: Дніпропетров. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 149 с.
5. Tsareva I. V. Functional and derivative space of the legal text. *Advanced trends of the modern development of philology in European countries: Collective monograph*. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2019. P. 217-233.